

fatam, non commendatā, id est, necdum uxorem, necdum maritali uinculo copulatam. In eo
 uero quod ait, neque enim de non conuenturis Euangelista dixisset: Priusquā cōuenirent: quia
 nemo de non pransuro dicit, antequā pranderet: doleam ne, an rideam, nescio: imperitiā argu-
 am, an temeritatis accusem? Quasi si quis dixerit, antequā in portu pranderem, ad Africā na-
 uigauit: non possit stare sententia, nisi in eo portu prandendū quandoque sit. Aut si uelimus di-
 cere: Paulus apostolus antequā ad Hispanias pergeret, Romæ in uincula coniectus est: aut
 certe illud: Heluidius antequā pœnitentiā ageret, morte præuentus est: statim aut paulo post
 uincula ad Hispanias sit eundū, aut Heluidio pœnitentia agenda post mortem, cum scriptu-
 ra dicat: In inferno autem quis cōfitebitur tibi? Ac non potius sit intelligendum, quod, ante,
 præpositio licet sæpe consequentiā indicet, tamen nōnunquā ea tantum quæ prius cogitaban-
 tur, ostendat. Vnde nec necesse sit ut cogitata fiant, cum aliud ideo interuenerit, ne ea quæ co-
 gitata sunt fierent. Igitur cum Euangelista dicat: priusquā conuenirent, proximū nuptiarum
 tempus ostendit: & in eo iam rem fuisse, ut quæ prius sponsa fuerat, esse uxor inciperet. Qua-
 si dixerit: antequā oscula amplexusque miscerent, antequā rem agerent nuptiarum, inuenta est
 habens in utero. Inuenta est aut à nullo alio, nisi à Ioseph: qui sponsæ uterū tumentem penè
 iam licentia maritali, & curiosis oculis deprehendit. Non tamen sequitur, ut prioribus docui-
 mus exemplis, eum cum Maria cōuenisse post partū, cuius cōueniendi desiderium, uteri conce-
 ptione sublatū est: Quod autē in somnis dicitur ad Ioseph: Ne timeas accipere Mariam uxo-
 rem tuam. Et rursum: Exurgens autē Ioseph à somno, fecit sicut præcepit ei angelus domini,
 & accepit uxorem suam: nullum mouere debet, quasi ex eo quod uxor est appellata, sponsa
 esse desierit: cum hanc esse scripturæ diuinæ consuetudinem nouerimus, ut sponsas appellet
 uxores. Sicut in sequētibz Deuteronomij testimonijs approbatur: Si quis, inquit, inuenerit
 uirginem desponsatā uiro in campo, & uim faciens dormierit cum ea, morte moriatur: quia
 humiliavit uxorem proximi sui. Et in alio loco: Si autē fuerit adolescentula desponsata uiro,
 & inuenerit homo eam in ciuitate, & dormierit cum ea, educetis utrumque ad portas ciuitatis il-
 lius, & lapidabūtur lapidibus, & morientur. Adolescentula quidē quia non proclamauit cum
 esset in ciuitate: uir autem, quia humiliavit uxorem proximi sui: & eradicabitis malum ex uo-
 bismetipsis. Necnon & alibi: Et quis est ille homo, cui desponsata est uxor, & non accepit
 eam? Vadat & reuertatur in domū suam, ne fortē moriatur in bello, & fortē homo alius acci-
 piat eam. Si cui autem scrupulus cōmouetur, quare desponsata, & non potius sine sponso,
 siue (ut scriptura appellat) marito, uirgo conceperit: sciat triplicem fuisse rationem. Primo, ut
 per genealogiā Ioseph, cui Maria cognata erat, origo quoque Marię monstraretur. Secundo,
 ne iuxta legem Moyfi ut adultera lapidaretur à populo. Tertio, ut ad Aegyptū fugiens ha-
 beret solatium, custodis potius quā mariti. Quis enim in tempore illo credidisset uirgini de
 sancto eam spiritu concepisse, uenisse ad eam angelum Gabrielem, dei detulisse mandatum,
 ac non magis quasi adulteram iuxta exemplum Susannæ sententię omnium condemnassent:
 cum hodie toto iam credente mundo argumententur Iudæi, Esaia docente de Maria & uir-
 ginitate eius: Ecce uirgo in utero concipiet & pariet filium, in Hebræo iuuenulam scriptum
 esse non uirginem, id est, alma, nō bethula? Aduersus quos in alio loco competentius differe-
 mus. Denique excepto Ioseph & Elizabet & ipsa Maria paucisque admodum, si quos ab his
 audisse possumus existimare, omnes Iesum filium existimabant Ioseph: intantum, ut etiam
 Euangelistæ opinionem uulgi exprimentes, quæ uera historiæ lex est, patrem eum dixerint
 saluatoris: ut ibi: & uenit in spiritu in templum, haud dubium quin Simeon. Et cum induce-
 rent puerum Iesum parentes eius, ut facerent de illo secundum consuetudinem legis. Et ali-
 bi: Et erant pater illius & mater admirantes super his quæ dicebantur de eo. Et rursum: Et
 ibant parentes eius per annum in Hierusalem in solenni die Paschæ. Ac deinde: Et comple-
 tis diebus cum reuerterentur, remansit puer Iesus in Hierusalem, & non cognouerunt paren-
 tes eius. Ipsa quoque Maria quæ ad Gabrielem responderat, dicens: Quomodo fiet hoc, quia
 uirum non cognoui: quid de Ioseph loquitur, ausculta: Fili, quid fecisti nobis sic? Ecce pater
 tuus

tuus